

2024-04-23

PERSBERICHT

Links: [Infografieken](#) [NBB.Stat](#) [Algemene informatie](#)

Niet-financiële rekeningen van de institutionele sectoren – vierde kwartaal van 2023¹

- De spaarquote van de huishoudens stabiliseerde zich in het vierde kwartaal van 2023. Over het hele jaar 2023 belooft ze 14,5 %.
- De margevoet van de ondernemingen neemt licht af. Over het hele jaar 2023 bedraagt hij 41,9 %, dat is duidelijk lager dan het historisch hoge peil van de twee voorgaande jaren.
- Het financieringstekort van de overheid verslechtert. Over het hele jaar 2023 belooft het 4,4 % bbp.

SLEUTELINDICATOREN

(voor seizoen- en kalenderinvloeden gezuiverde gegevens)

	Huishoudens ¹		Niet-financiële vennootschappen		Overheid	
	Spaarquote (in %)	Investeringsquote (in %)	Margevoet (in %)	Investeringsquote (in %)	Financieringssaldo (in % bbp)	
2021	17,1	9,7	44,9	26,6	-5,4	
2022	12,7	9,5	44,6	26,4	-3,6	
2023	14,5	8,7	41,9	28,1	-4,4	
2021	I	20,8	9,6	45,1	27,7	-5,6
	II	18,3	9,8	44,6	27,5	-5,6
	III	16,2	9,7	44,8	26,1	-7,1
	IV	13,3	9,8	45,0	25,2	-3,3
2022	I	11,8	10,0	45,5	26,1	-2,2
	II	14,4	9,4	45,1	25,8	-4,2
	III	13,3	9,4	44,4	26,5	-4,5
	IV	11,5	9,2	43,5	27,1	-3,4
2023	I	13,3	9,1	42,5	27,6	-4,1
	II	14,6	8,9	42,2	28,7	-4,1
	III	15,1	8,6	41,5	29,4	-4,4
	IV	15,1	8,4	41,4	26,7	-5,2

¹ Met inbegrip van de instellingen zonder winsttoegmerk (IZW's) ten behoeve van de huishoudens.

¹ De sectorrekeningen van het eerste kwartaal 2023 bevatten de laatst beschikbare gegevens over de nationale kwartaalrekeningen en de arbeidsmarkt, die op 30 juni 2023 op [NBB.stat](#) werden gepubliceerd.

De spaarquote van de gezinnen stabiliseert zich

De spaarquote van de huishoudens blijft in het vierde kwartaal van 2023 stabiel op 15,1 %.

Het beschikbaar inkomen van de huishoudens stijgt licht (+0,5 %), in hetzelfde tempo als hun finale consumptieve bestedingen, wat hun spaarquote onveranderd laat.

De beloning van werknemers en de sociale uitkeringen dragen positief bij tot de groei van het beschikbaar inkomen, ten belope van respectievelijk 1,2 en 0,3 procentpunt. De belastingen op inkomen en vermogen en het netto-inkomen uit vermogen leveren daarentegen een negatieve bijdrage van -0,5 procentpunt.

Over het hele jaar 2023 stijgt het beschikbaar inkomen van de gezinnen aanzienlijk (+9,2 %). Vooral de beloning van werknemers bevordert die stijging, ten belope van 7 procentpunt. Het gemengd inkomen van de zelfstandigen, het inkomen uit vermogen en andere netto lopende overdrachten, alsook de netto sociale uitkeringen dragen hiertoe ook positief bij, maar in mindere mate (respectievelijk 1,5, 1,1 en 0,4 procentpunt). Daartegenover leveren de belastingen op inkomen en vermogen een negatieve bijdrage van -0,9 procentpunt tot de groei van het beschikbaar inkomen.

De consumptieve bestedingen stijgen in 2023 met 6,9 %, dus in een lager tempo dan het beschikbaar inkomen, wat een positieve invloed heeft op de spaarquote van de huishoudens, die in 2023 uitkomt op 14,5 %, een niveau in de buurt van het gemiddelde op lange termijn (15,6 %).

De investeringsquote van de huishoudens neemt verder af

In het vierde kwartaal van 2023 neemt de investeringsquote van de huishoudens (inbegrepen de bouw en renovatie van woningen en bruto-investeringen in vaste activa van zelfstandigen en IZW's ten behoeve van huishoudens) verder af tot 8,4 %, tegen 8,6 % in het voorgaande kwartaal.

Gemiddeld over het hele jaar 2023 beliep de investeringsquote van de huishoudens 8,7 %, dat is een daling ten opzichte van het niveau in 2022 (9,5 %).

De margevoet van de niet-financiële vennootschappen daalt lichtjes

De margevoet van de niet-financiële vennootschappen daalt opnieuw in het vierde kwartaal van 2023, meer bepaald tot 41,4 %, tegen 41,5 % in het voorgaande kwartaal. Hun toegevoegde waarde stijgt met 1,0 %, terwijl het exploitatieoverschot matiger toeneemt, namelijk met 0,7 %.

Over het hele jaar 2023 bedraagt de margevoet van de niet-financiële vennootschappen 41,9 %. Dat is aanzienlijk lager dan het historisch hoge peil van de twee voorgaande jaren (44,9 % in 2021 en 44,6 % in 2022).

De investeringsquote van de niet-financiële vennootschappen neemt af

De investeringsquote van de niet-financiële vennootschappen bedraagt 26,7 % van de toegevoegde waarde in het vierde kwartaal. Dat is een aanzienlijke daling ten opzichte van het voorgaande kwartaal (29,4 %). De toegevoegde waarde steeg met 1,0 %, terwijl de investeringen terugliepen met 8,0 %, onder meer als gevolg van een reeks specifieke transacties in verband met de verkoop van schepen in het buitenland.

Over het hele jaar 2023 stijgt de investeringsquote echter tot 28,1 %, tegen 26,4 % voor het jaar 2022.

Het financieringssaldo van de overheid verslechtert

In de loop van het vierde kwartaal van 2023 verslechterde het saldo van de overheidsrekeningen; het komt uit op een tekort van 5,2 % bbp (tegen 4,4 % bbp in het derde kwartaal).

De stijging van het tekort is toe te schrijven aan hogere uitgaven, voornamelijk voor sociale uitkeringen en kapitaaloverdrachten. De ontvangsten bleven stabiel.

Over het hele jaar 2023 beloopt het overheidstekort 4,4 % bbp, tegen 3,6 % in het voorgaande jaar.

Methodologie en definities

- De sectorrekeningen worden opgesteld tegen lopende prijzen en volgens het ESR 2010.
- De beschouwde ratio's vertonen sterke schommelingen van kwartaal tot kwartaal. Om de meer fundamentele ontwikkelingen af te leiden, worden alle reeksen weergegeven na correctie voor seizoen- en kalenderinvloeden.
- De brutospaarquote van de huishoudens is gelijk aan de brutobesparingen gedeeld door het bruto beschikbaar inkomen. Dat wordt aangepast aan de wijzigingen in de rechten van de huishoudens op de pensioenfondsen. De brutobesparingen zijn het gedeelte van het bruto beschikbaar inkomen dat niet wordt uitgegeven in de vorm van consumptieve bestedingen. Zo stijgt de spaarquote wanneer het bruto beschikbaar inkomen sneller groeit dan de consumptieve bestedingen.
- De bruto-investeringsquote van de huishoudens wordt gedefinieerd als de bruto-investeringen in vaste activa gedeeld door het bruto beschikbaar inkomen. Dat wordt aangepast aan de wijzigingen in de rechten van de huishoudens op de pensioenfondsen. De bruto-investeringen in vaste activa omvatten de uitgaven van de huishoudens voor de bouw en renovatie van woningen, alsook de investeringen van zelfstandigen en izw's ten behoeve van de huishoudens.
- De investeringsquote van de vennootschappen meet de bruto-investeringen in vaste activa gedeeld door de bruto toegevoegde waarde.
- De margevoet van de vennootschappen wordt gedefinieerd als het bruto-exploitatieoverschot gedeeld door de bruto toegevoegde waarde. Deze indicator meet het percentage van de toegevoegde waarde dat de niet-financiële vennootschappen overhouden na het betalen van de beloning van werknemers en van de nettobelastingen op productie (na aftrek van subsidies).
- Het financieringssaldo van de overheid meet haar financieringsvermogen of -behoefte. Een positief saldo (financieringsvermogen) betekent dat de overheid, nadat alle middelen en uitgaven in aanmerking zijn genomen, in staat is haar financiële activa te verhogen en/of haar financiële verplichtingen terug te schroeven. Omgekeerd wijst een negatief saldo (financieringsbehoefte) erop dat de overheid bepaalde activa moet verkopen en/of haar schuldenlast moet verhogen om haar niet-financiële transacties te kunnen financieren. Het financieringssaldo wordt hier uitgedrukt in % bbp.